
Masterclasses

Academiejaar 2013-2014

**Koninklijke Academie voor
Schone Kunsten Antwerpen
Sint Lucas Antwerpen
Universiteit Antwerpen**

Inhoud

pagina 1	Inschrijving / Enrolment
2	— 1. Drawing in/as Contemporary Art <i>Rinus Van de Velde & Johan Desmet</i>
3	— 2. The (Un)Making of Phantoms <i>Petra Van Brabandt & Kim Gorus</i>
4	— 3. (Pauze.) <i>Ante Timmermans</i>
5	— 4. Art as Generator for Change in Society <i>Nico Dockx, Marc Luyten, Thomas Crombez, Arthur Cools i.s.m. Michelangelo Pistoletto & Cittadellarte guests</i>
6	— 5. Pretty Instructions for a Drawing Automation <i>Giorgio Olivero (ToDo)</i>
7	— 6. A Guinness Guide to Oysters <i>Boy Vereecken</i>
8	— 7. The Quantified Self: Visualizing your Life <i>Frederik de Bleser & Lieven Menschaert</i>
9	— 8. Inviting Herman Van Rompuy: A Thought Experiment in the Practice of Art & Politics <i>Jeremiah Day & Wouter Davidts</i>
10	— 9. Reinventing the Design Magazine <i>Rob van den Nieuwenhuizen (Drawswords / Almanak)</i>
11	— 10. Exhibitionism(s) <i>Benjamin Lignel</i>
12	— 11. De perfecte imperfectie <i>Erik Kessels</i>
13	— 12. Patterns of Alteration <i>Lionel Devlieger (Rotor)</i>
14	— 13. In and Out of Context (Sarasota, Florida) <i>Kurt Vanbelleghem & Petra Van Brabandt</i>
15	— 14. The Art of Re-enactment <i>Stefan Wouters</i>
16	— 15. Serendipiteit versus ambacht: experimenteren met soepele materialen <i>Anita Evenepoel</i>
17	— 16. De sokkel van Teniers <i>Athar Jaber</i>
18	— 17. Strategies of Removing and Recycling <i>Els Van den Meersch</i>
19	— 18. Er bestaan literaire werken die leesbaar zijn en iets zeggen over kunst en hoe kunst gemaakt wordt of ontstaat <i>Hans Theys</i>
20	— 19. App's concepts / branding in Motion <i>Janna Beck, Tarja Nieminen, Lode Coen, Steve Pille</i>
21	— 20. Into the Wild <i>Nadia Naveau</i>
22	— 21. Driven to Draw <i>Nick Andrews</i>
23	— 22. Rethinking the Landscape <i>Leon Vranken</i>
24	— 23. How to be an Artist by Night <i>deel van M HKADEMY, een project van Nico Dockx & Johan Pas ism Raqs Media Collective & Sarai guests (partners: MAS, M HKA, Europalia, AIR Antwerpen)</i>
25	— 24. Latent Encounters <i>(some tea-breaks for Manifesta 10 in Sint-Petersburg) Nico Dockx & Erik Hagoort (partners: Manifesta)</i>
26	— 25. Sketch the Sound <i>Erna Verlinden</i>
27	— 26. Expanded Drawing <i>Dan Perjovschi</i>
28	— Planning

Masterclasses 2013-2014

Masterclasses zijn gespecialiseerde opleidingsonderdelen die de onderzoeksvaardigheden van studenten willen uitdiepen. Ze zijn experimenteel en reflectief van aard. Een masterclass vertrekt vanuit een thematische, maar niet disciplinegebonden vraagstelling. Hij vormt in die zin een toegevoegde waarde voor het vaste curriculum. Een masterclass stelt het onderzoeken door studenten centraal.

De werkvorm van een masterclass is noch een theoretisch hoorcollege, noch een praktische training, maar bestaat steeds uit een interactieve denkoefening in wisselwerking met maximaal 15 studenten.

Op 16 september 2013 om 15 u is er een infomoment voor alle MA-studenten van Sint Lucas Antwerpen (SLA) en de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen (KASKA). De docenten zullen er toelichting geven bij hun masterclass.

Locatie: Sint Lucas Antwerpen, Sint-Jozefstraat 35, 2018 Antwerpen (gebouw M).

In de academische kalender werden 6 weken specifiek voor de masterclasses gereserveerd.

Op een paar uitzonderingen na vinden alle masterclasses plaats gedurende deze periodes. In deze syllabus vind je een overzicht van de jaarplanning.

Inschrijving voor de masterclasses van Nadia Naveau (Into the Wild), Athar Jaber (De sokkel van Teniers), Nick Andrews (Driven to Draw) en Kurt Vanbelleghem (In and Out of Context) gebeurt op basis van een selectie door de titularis van de masterclass. De uiterste datum voor het indienen van het dossier via e-mail is 12 september 2013. Neem hiervoor contact op met de docent.

We verwachten de kandidaten op 16 september om 15 u op campus Sint Lucas voor het selectiegesprek. Het resultaat wordt nog dezelfde dag meegedeeld.

Registration for the master classes of Nadia Naveau (Into the Wild), Athar Jaber (De sokkel van Teniers), Nick Andrews (Driven to Draw) and Kurt Vanbelleghem (In and Out of Context) is based on a selection by the teacher of the master class. Deadline to present the file by means of e-mail: 12th September 2013. Please contact the teacher. We expect the candidates on 16 September at 3 p.m. at campus Sint Lucas for the selection conversation. The result will still be communicated during the same day.

NIVEAU: master

STUDIE-OMVANG: 3 studiepunten

Alle masterclasses worden gevalideerd met 3 studiepunten, behalve de masterclasses 'In and Out of Context' en 'Late Encounters': 6 studiepunten.

STUDIETIJD: in totaal min. 75 max. 90 uren (minstens 24 contacturen)

DELIBEREERBAAR: ja

TWEDE EXAMENKANS MOGELIJK: nee

LEVEL: master

CREDITS: 3 ECTS

STUDY TIME: all inclusive min. 75 hours (with at least 24 contact hours)

DELIBERABLE: yes

SECOND EXAM POSSIBILITY: no

Inschrijving

Studenten kunnen zich inschrijven voor de masterclasses via Blackboard 2013-2014 vanaf 17 september om 9 u: cursus ART_AUHA-KUNST Inschrijving Cursussen - Enrolment courses > MASTER. Lees eerst de bijgevoegde documenten.

Problemen met de inschrijving via Blackboard?

KASKA: nadia.franck@artesis.be

SLA: ellen.roelands@kdg.be

Enrolment

Students can enroll in the master classes through Blackboard 2013-2014 from 17/09 at 9 a.m.: course ART_AUHA-KUNST Inschrijving Cursussen - Enrolment courses > MASTER. Please read first the attached documents.

Problems with registration on Blackboard?

KASKA: nadia.franck@artesis.be

SLA: ellen.roelands@kdg.be

---

1 — Drawing in/as Contemporary Art

Rinus Van de Velde & Johan Desmet (SLA)

INHOUD

Drawing traditionally occupies a marginal position in the history of the plastic arts. In the works of most artists, it merely fulfils a secondary role, serving as a preliminary sketch for the actual work of art. It was not until the late 70s, however, in part for economic and practical reasons, that drawings gradually gained the status of autonomous works of art. Symptomatic of this new position is the trend setting exhibition 'Drawing now' (curated by Bernice Rose) at MoMa in 1976.

Drawing noticeably revived in the 90s, when artists such as Raymond Pettibon, Jockum Nordström, Toba Khedoori and Paul Noble, all using drawing as their main medium, became more widely known and appreciated. 'In painting's slipstream,' as Emma Dexter explains, 'followed the shy sibling, drawing, arriving without any apologies or explanation.' Drawing had never been widely theorized in its own right, allowing the field to be open for artists to make of it what they chose. Nevertheless, drawing's 'theoretical invisibility' and 'lowly status' continues up until today. According to Bernice Rose, drawing can be situated somewhere between the idea and the realisation of an artwork, implying a fundamental conceptual nature. As the draughtsman William Kentridge put it, drawing is a testing of ideas; a 'slow-motion version of thought'. The uncertain and imprecise way of constructing a drawing is sometimes a model of how to construct meaning. In the essay 'Painting and the Graphic Arts' Walter Benjamin differentiates between the three-dimensional, representational (and thus 'vertical') nature of painting and the flat, symbolic ('horizontal') nature of the drawing, suggesting that it is not a window on the world, but a device for understanding our place within the universe.

This master class aims to investigate the position of drawing in contemporary art, from a theoretical as well as a practical point of view. A series of lectures by people working within this field of interest will be organized, as well as a studio visit to have a closer look at the daily practice and visits to the participants' studio's to talk about the work of the applicants of the master class.

<http://rinusvandelde.com/>

TIMING

Week van 24 maart 2014

STUDIEMATERIAAL

Museumbezoek, atelierbezoeken, voordrachten
Groepsbesprekingen en evaluaties van de aangeboden materie

STUDIEKOSTEN

Eventueel verplaatsing en toegangsticket museum

ONDERWIJSTALEN

Dutch and/or English

EVALUATIEMETHODE

Active participation & paper

De deelnemende studenten schrijven in een paper van max. één A4 een onderbouwde en kritische reflectie uit over hun individuele (teken) opleiding van de laatste vier jaar hoger kunstonderwijs. Hun bevindingen worden getoetst aan nieuwe inzichten verworven tijdens deze masterclass. In deze paper wordt een evaluatie gemaakt van de vorm en de waarde van een tekenopleiding anno 2014. Wat is de eventuele méér- of minwaarde van dit tekenen? En – vooral – wat is de waarde van tekenen in het ontwikkelen van een hedendaagse artistieke praktijk? Deze 'bevindingen' worden letterlijk geïllustreerd tijdens een workshop tekenen die ingebed is in deze masterclass.

De studenten worden geëvalueerd op actieve betrokkenheid bij de masterclass en op de inhoud van de paper. Ook de zin tot een onderbouwd tekenkundig 'experiment', gelinkt aan de workshop, wordt opgenomen in de uiteindelijke evaluatie.

EVALUATIEMOMENT

Tijdens en na de workshop (paper)

MAX. AANTAL STUDENTEN

15

LOCATIE

Verschillende locaties. Afhankelijk van de te contacteren kunstenaars, sprekers en van de museum- en galerieactiviteiten van het moment.

De workshop wordt georganiseerd op een plaats die afhangt van het aantal ingeschreven studenten.

Plaats, datum en uur worden ruim vooraf meegedeeld.

CONTACT

johan.desmet@kdg.be

---

2 — The (Un)making of Phantoms

Petra Van Brabandt & Kim Gorus (SLA)

Inhoud

In deze masterclass wordt gekeken naar de manier waarop geschiedenis als een narratief gegeven wordt ingezet in beeldende kunst en literatuur. Hoe functioneert ze in bepaalde visuele en geschreven 'teksten'? Vormt de geschiedenis een autonome laag buiten de fictie of vormt de hi-story een verhaal op zich? Welke artistieke/narratieve strategieën worden ingezet in de (re)constructie van de geschiedenis?

We bekijken en bespreken beeldmateriaal en tekstfragmenten die historische gebeurtenissen vertellen en hertekenen. Bijvoorbeeld Johan Grimmonprez, 'dial H-I-S-T-O-R-Y' (1997), Sven Augustijnen, 'Spectres' (2011), Ana Torfs, 'Anatomy' (2006), Zarina Bhimji, 'Waiting' (2007) en 'Yellow Patch' (2011), Alain Resnais, 'Nuit et Brouillard' (1955), Peter Verhelst, 'Verhemelte' (1996), Joseph Conrad, 'Heart of Darkness' (1902), Don DeLillo, 'Libra' (1988) & 'White Noise' (1985), Julian Barnes, 'The Sense of an Ending' (2011), Toni Morrison, 'Beloved' (1987), Art Spiegelman, 'Maus' (1991) enzovoort.

Door middel van toonmomenten, discussie, experimenten en uitwisseling van ervaringen proberen we deze thematiek te koppelen aan de eigen artistiek-reflectieve praktijk.

Gastdocenten: Ana Torfs en Peter Verhelst.

Werkbezoek: Christian Boltanski, Les Régistres du Grand Hornu (MAC's).

Wandeling: Spoken. Het koloniale Brussel van Sven Augustijnen.

TIMING

Week van 16 december 2013 en van 13 januari 2014

STUDIEMATERIAAL

Reader met tekstfragmenten van o.a. J.H. Miller, 'Narrative & History', Stephen Greenblatt, 'Towards a New Historicism', T.J. Demos, 'Sven Augustijnen's Spectropoetics', Eben Wood, 'Grimmonprez's Remix', W.J.T. Mitchell, 'Narrative, Memory, and Slavery' enzovoort

STUDIEKOSTEN

Verplaatsing & toegangsprijs MAC's Grand Hornu (Werkbezoek Christian Boltanski, Les Régistres du Grand-Hornu)

Verplaatsing trein Brussel-Antwerpen H/T (Wandeling)

ONDERWIJSTALEN

Nederlands en/of Engels

EVALUATIEMETHODE

Actieve participatie & reflectieverlag

EVALUATIEMOMENT

Permanente evaluatie & eindevaluatie

MAX. AANTAL STUDENTEN

15

LOCATIE

Sint Lucas Antwerpen, campus Congres

CONTACT

petra.vanbrabandt@kdg.be

kim.gorus@kdg.be

---

3 — (Pauze.)

Ante Timmermans

INHOUD

Deze masterclass, met als uitgangspunt '(Pauze.)', zal in samenwerking met vzw Ruimte Morguen (Marc Schepers) plaatsvinden op Linkeroever. Ruimte Morguen beschikt er over een aantal ruimten in de sociale hoogbouwwijk Europapark, waar zij verschillende ateliers en sociaal-artistieke projecten organiseert.

De situatie van het Europapark op linkeroever maakt deze locatie bijzonder. Met o.a. het Chicagoblok (25 verdiepingen, gebouwd in 1970), dat meer dan 6000 mensen van meer dan 35 nationaliteiten huisvest. Een overkoepelende smeltkroes waar iedereen op zijn manier zit te wachten op Godot...

De studenten wordt gevraagd om een (Pauze.)-moment in te lassen, om gemotiveerd in een ander verhaal te stappen en vanuit het ongekende, onzekere als groep twijfelend en zoekend te reageren. Reflectie en onderzoek staan centraal, het proces is tegelijk ook het product.

De studenten leggen dit proces als collectief, in een groepswerk, visueel vast. Dit kan zowel een manifest, een tekst, een video, een publicatie, een installatie, enz. zijn. De output is niet vooraf bepaald.

De kwestie zal zijn of we als groep blijven wachten op Godot, of we de moed hebben zelf Godot te zijn...

(Pauze.) is niet gedefinieerd.

(Pauze.) is een moment, een tussenmoment, een moment tussen momenten.

(Pauze.) is stilstand, twijfel, stilte, gedachte.

(Pauze.) lees je in een theater- of filmscript, in de ondertiteling voor slechthorenden.

(Pauze.) of ook (aarzelend) (hij denkt) (woedend) (zonder te wijzen) (twijfelt) (komt dichterbij, met kleine stijve pasjes, wijdbeens) (dromerig) (hij spuugt op de grond) (moeilijk) (met klemtoon) (...).

(Pauze.) wordt niet uitgesproken, maar beleefd / gedacht.

(Pauze.) is in-between, de ruimte tussen ruimten, elementen, periodes, sferen, mensen, voorwerpen.

(Pauze.) is waar en wat we zijn is even belangrijk als wie we zijn.

(Pauze.) (Pauze.) (Pauze.) (Pauze.) (Pauze.) (Pauze.) (Pauze.) is een collectief proces.

(Pauze.) is 'Wachten op Godot'.

'Wachten op Godot' is twee mannen staan onder een boom.

'Wachten op Godot' is verveling en absurditeit, non-sens.

'Wachten op Godot' is existentieel.

'Wachten op Godot' is tragisch-komisch.

'Wachten op Godot' is (Ze gaan niet van hun plaats.) of (Pauze.) en dan (Beweging.).

TIMING

Week van 17 maart 2014

STUDIEMATERIAAL

Nog te bepalen

STUDIEKOSTEN

Onbepaald

ONDERWIJSTALEN

Nederlands en /of Engels

EVALUATIEMETHODE

Actieve participatie, aanwezigheid en proces

EVALUATIEMOMENT

Permanente evaluatie

MAX. AANTAL STUDENTEN

15

LOCATIE

vzw Ruimte Morguen

CONTACT

ante.timmermans@hisk.edu

karen.vermeren@kdg.be

4 — Art as Generator for Change in Society

*Nico Dockx, Mark Luyten, Thomas Crombez & Arthur Cools (KASKA, SLA, M HKA, UCSIA, Cinema Zuid)
ism Michelangelo Pistoletto & Cittadellarte guests*

INHOUD

As a humanist artist engaged in the world, Michelangelo Pistoletto's spiritual and artistic journey has led him to address social, political, economic and environmental issues and to create the Cittadellarte foundation, a laboratory dedicated to transform society in a responsible way through the creative function of art. Contemplating the Arab Spring, global governance, sustainable development, technology and ethics, he has now written his last manifest 'Omnitheism and Democracy'. The manifest further elaborates on the chapter 'Arts as Spirituality' of his former manifest 'The Third Paradise' (which also covered issues such as Wealth as Sharing, Sustenance as Production and Trade on a Global Scale, Survival as Population Control, Education as the Primary Means of Social Change, Democracy as the Balancing of Differences, Freedom as Generator of Responsibility). In it he explains his view of inhabiting our planetary garden in a spirit of democracy based on sharing and participation and free from religious monopolies, which he replaces by the concept of omnitheism, deconstructing the concept of God in as many particularities as there are individuals. He strives to install a renewed confidence in society by substituting power (kratos) by practice (praxis) and proposing a movement from democracy to demopraxis. Acknowledged as one of the main representatives of the Italian Arte Povera, Michelangelo Pistoletto founded Cittadellarte in a former mill in Biella in 1998. Its objective is to inspire and produce a responsible change in society by means of creative ideas and projects. Cittadellarte's projects activate a network of collaborations with organizations and individuals throughout the world, mapping out a 'geography of change'. Each year Cittadellarte organizes an artist-in-residence program called Unidee (University of Ideas). In 2003 Pistoletto wrote the *Manifesto of Art and Enterprise*, in which he underscored the necessity to develop 'prospects of plurality, singularity and difference', referring back to the Renaissance tradition of strict interconnection between creativity, science and production, to counterbalance 'the omnivorous system of global homologation' on the economic plane as well as on others. In 2003 the Antwerp museum of contemporary art, M HKA, dedicated a large exhibition to the path that led from Pistoletto's artistic work to the birth of Cittadellarte, its activity and its network of collaborations. In March 2004 Turin University granted Pistoletto an honorary degree in Political Science. On that occasion Pistoletto publicly announced the most recent phase of his work, Third Paradise, the symbol of which is the New Infinity Sign created in 2003. Third Paradise and Pistoletto's recent research into this symbol was presented at the 51st Venice Biennale in 2005. In 2010 Michelangelo Pistoletto wrote the essay *The Third Paradise*. *His work mainly deals with the unification of art and everyday life.*

The idea of this workshop will be to create a sort of laboratory for testing out and discussing some of Michelangelo Pistoletto's ideas of social transformation together with a group of invited guests from various research fields (of which some of them have been working together with Michelangelo Pistoletto & Cittadellarte since more than 10 years. Names to be confirmed: paolo naldini, matteo lucchetti, judith wielander, erik hagoort, stealth, nicola setari, pascal gielen, florence oostende & corinne diserens) and some master and alumni students from both art schools in Antwerpen, with the desire to implement these ideas one day as a possible learning program within existing universities and art academies.

TIMING

4-8 november 2013

STUDIEMATERIAAL

We will provide a reader and feedback

STUDIEKOSTEN

/

ONDERWIJSTALEN

English

EVALUATIEMETHODE

Active participation

EVALUATIEMOMENT

Permanent evaluation

MAX. AANTAL STUDENTEN

15

LOCATIE

University Antwerpen (UA): De Meerminne

> 5 November, 7 p.m.: public lecture Michelangelo Pistoletto on his latest manifest 'Omnitheism and democracy' + Q&A with sociologist Gert Verschraegen

Cinema Zuid

> 6 November, 8 p.m.: screening of some films of Michelangelo Pistoletto
M HKA: M HKADEMY project in collaboration with Nico Dockx & Johan Pas

> 4-8 november: workshop with Michelangelo Pistoletto, Cittadellarte members, some invited guests and students from both KASKA, SLA & UA in the M HKA. we are still working on the list of invited guests for this workshop

CONTACT

nicodockx@yahoo.com

marc.luyten@kdg.be

5 — Pretty Instructions for a Drawing Automaton

Giorgio Olivero

INHOUD

The Drawtomaton Climber is a self-operating machine, able to climb on a wall while precisely drawing on it according to a series of formal instructions expressed through code.

We'll explore the process of building a DIY drawing machine as an example of the liberating potential that floats at the intersection of DIY electronics, digital fabrication and custom software tools.

The Climber is a very simple, low-cost open-source robot: a couple of stepper motors, a big marker, an Arduino board, few electronics components, lasercut parts and a lot of fishing wire. It can be controlled through a set of software commands not unlike the instructions that Sol LeWitt – who stressed the idea over its execution – provided to hired draftsmen who then executed his monumental wall drawings.

During the first day of the master class we will assemble one of the two units that will be used throughout the week.

Selection criteria: This master class welcomes students from all fields and backgrounds. Previous knowledge of Processing is recommended, but not required (basic-intermediate skills, as the main project framework will be provided by the teacher). No electronics or Arduino knowledge required.

About ToDo:

ToDo is a next-gen design studio based in Italy and founded in 2007.

While designing near-future projects today, we focus on dialogue, exchange and community through the integration of ideas, interactivity and technology.

The outcome is a steady stream of new experiences that question and redefine the relationship between technology, products, services and smart environments for the twenty-first century.

We are designers who have thoroughly integrated digitalness into their lives. We feel at home dealing with identity and strategy in the age of the mobile web, social networks, physical and pervasive computing.

ToDo's founding partners are Giorgio Olivero, Fabio Cionini, Fabio Franchino, Andrea Clemente. The studio enjoys an international network of design and communication professionals and an ongoing collaboration with Elena Fonti, Andrea Pinchi, Riccardo Mongelluzzo and Carlo Syed. Our projects participated in the Venice Biennale 52nd International Art Exhibition, Arezzowave 2007, Club-Transmediale Berlin 2008, Multiverse and Italic 2.0 exhibitions by the Icoграда Design Week 2008.

<http://www.todo.to.it/>

TIMING

Week van 16 december 2013

STUDIEMATERIAAL

Paper, thick markers etc.

Each student will need a laptop pre-installed with the Processing IDE

STUDIEKOSTEN

Material costs (paper, markers)

ONDERWIJSTALEN

English

EVALUATIEMETHODE

Active participation

EVALUATIEMOMENT

At the end of the master class according to the work accomplished during the workshop

MAX. AANTAL STUDENTEN

12

LOCATIE

Sint Lucas Antwerpen, campus Sint Lucas

CONTACT

lucas.nijs@kdg.be

giorgio@todo.to.it

6 — A Guinness Guide to Oysters

Boy Vereecken (SLA)

INHOUD

A design brief is a written explanation – given to a designer – outlining the aims, objectives and milestones of a design project. A thorough and articulate design brief is a critical part of the design process. It helps develop trust and understanding between the client and designer and serves as an essential point of reference for both parties.

Above all, the design brief ensures that important design issues are considered and questioned before the designer starts his/her work.

Exactly this 'before' is where the interest and angle of research lies in the master class 'A Guinness Guide to Oysters'. The aim is to explore a 'thing'; an object, product or any other format that has had a previous life existing in a brief, and to try and fantasize, write, re-create the moment of the brief in itself. The fictional element is essential in this exercise and makes the participants aware of the unconventional birth of things. The course consists of a talk, group discussions and individual working spaces.

The result can vary between a text, a video, fictional dialogues, a new object/product, model or inquiry.

This master class welcomes students from all fields and backgrounds, who have a great interest in how things become.

Students are encouraged to chose topics close to their own work, master project or field of interest.

TIMING

Week van 9 december 2013

STUDIEMATERIAAL

3 texts to be read, provided in advance by email

STUDIEKOSTEN

Travel Antwerp-Brussels

ONDERWIJSTALEN

Dutch and/or English

EVALUATIEMETHODE

Permanent evaluation

EVALUATIEMOMENT

Permanent evaluation

MAX. AANTAL STUDENTEN

15

LOCATIE

Studio Boy Vereecken, Brussels, near South Station

CONTACT

mail@boyvereecken.info

---

7 — The Quantified Self: Visualizing your Life

Frederik de Bleser & Lieven Menschaert (SLA)

INHOUD

Each sms we receive, each Facebook post we like and every web search we do is captured for eternity. It's as if our existence can be reduced to an endless stream of numbers. What if we could visualize this data and discover patterns in the chaos? Can we learn something new by quantifying ourselves?

In this master class we'll look at ways to collect all this information and then visualize it. We'll use NodeBox 3, a visual, node-based tool that does not require programming experience. We'll learn how to capture, prepare, visualize and refine your data. The end result will be a poster representing 'you'.

Visualizing your own data can give you new insights into your life and your habits. In addition, it is a great exercise to learn about data visualization in general.

To participate, we require you to carefully log what happens during a period of 5 months. This registration can happen using a custom-built smartphone app or on paper.

<http://nodebox.net/node/>
<http://feltron.com/>
<http://quantifiedself.com/>
<http://givememydata.com/>

TIMING

Week van 9 december 2013 en van 24 maart 2014

Since the project is about life logging, we need data about their life to log. That's why we would organize a first meeting in the first week of October 2013 to set up the logging applications.

We want to hold the workshop as a full week in the atelierweek. In addition, we will teach one day before and after the workshop for preparation and finalization.

STUDIEMATERIAAL

/

STUDIEKOSTEN

/

ONDERWIJSTALEN

Dutch and/or English

EVALUATIEMETHODE

Presentation, finished poster

EVALUATIEMOMENT

Permanent evaluation during the workshop + at the end of the master class

MAX. AANTAL STUDENTEN

12

LOCATIE

Sint Lucas Antwerpen, campus Sint Lucas

CONTACT

frederik.debleser@kdg.be
lieven.menschaert@kdg.be

---

8 — Inviting Herman Van Rompuy: A Thought Experiment in the Practice of Art & Politics

Jeremiah Day & Wouter Davidts (SLA)

INHOUD

The question of how art relates to political life is often posed in the abstract, but in this seminar we will take up both art and politics as concrete activities, with a particular focus on the European Union, its roots and goals, and the crisis it has been thrown into that has no end in sight.

The point of departure is Jeremiah Day's invitation to Herman van Rompuy to appear and speak in response to one of Day's performances.

The whole week is about a potential event – what it means to make this invitation and to prepare for a possible 'yes' – thinking through issues of architecture, design and mode of address.

Part of a broader project dealing with the memory of the European Resistance, this seminar exists to lay the ground for this potential event, asking students to appear as both artists and citizens in thinking through the practical and theoretical, artistic and political issues involved with trying to include the voice of the President of Europe.

Students will be introduced to Day's practice and the key sources and texts that inform his approach – Hannah Arendt, and in particular her work on the poetics and politics of the French Resistance – and also alternative models of culture and public space like the US musical group Fugazi. We also will experiment with a key aspect of Day's practice – improvisational performance – and work with the city itself to try and ground our speculative discussions in concrete examples and interventions.

Information on previous presentations in this series can be found here:
<http://projectgoleb.wordpress.com/2011/09/19/sep-20th-jeremiah-day-lecturescreening-instrument-by-jem-cohen-1999/>
<http://www.e-artnow.org/announcement-archive/archive/2012/5/article/ACTION/7315/>
<http://www.generalpublic.de/nc/archive/eventsarchive/article/12/what-was-the-european-union.html>
<http://bauerundewald.com/1204-1930-raise-a-glass-for-stephane-hessel-1>

TIMING

Week van 6 januari 2014

STUDIEMATERIAAL

/

STUDIEKOSTEN

/

ONDERWIJSTALEN

English

EVALUATIEMETHODE

Active participation

EVALUATIEMOMENT

Permanent evaluation

MAX. AANTAL STUDENTEN

12

LOCATIE

Sint Lucas Antwerpen, campus Sint Lucas

CONTACT

jeremiah_day@hotmail.com

wouter.davidts@kdg.be

---

9 — Reinventing the Design Magazine

Rob Van den Nieuwenhuizen (Drawswords / Almanak)

INHOUD

Sometimes it seems printed design magazines are quickly becoming a thing of the past. Is that because of the steady rise of blogs, tumblr pages, and twitter accounts or because the design magazine as a concept needs a big – pun intended – update?

Let's see if we can reinvent, reformulate, rediscover, redesign, and revive The Design Magazine.

About Drawwords

Amsterdam-based design studio Drawwords was founded in 2008 by graphic designer Rob van den Nieuwenhuizen (NL). The studio's work is characterized by visually strong, clear and refreshing content-based typographic solutions.

Drawwords designs for both cultural and commercial fields and works on projects such as visual identities, publications and editorial design, websites, music packaging, artist books and other printed matter like posters and flyers. The studio also initiates projects of its own, like the Langscapes collaborations with several well-known composers.

www.drawswords.com

TIMING

Week van 9 december 2013, van 17 maart 2014 of van 24 maart 2014

STUDIEMATERIAAL

Bring laptops, magazines, sketchbooks, and what not. Anything you think you might need.

STUDIEKOSTEN

Material costs

ONDERWIJSTALEN

Dutch / English

EVALUATIEMETHODE

Active participation, research, presentation, publication

EVALUATIEMOMENT

Permanently during the process and also at the end of the master class

MAX. AANTAL STUDENTEN

15

LOCATIE

Sint Lucas Antwerpen, campus Sint Lucas

CONTACT

rob@drawswords.com

hugo.puttaert@kdg.be

---

10 — Exhibitionism(s)

Benjamin Lignel

INHOUD

Any exhibition must contend with the physical constraints of the medium you work in and with the ongoing discussion the wider field of art is having regarding display conventions: less critical than complicit, current curatorial trends treat those conventions like a toolbox of endless combinatory possibilities. As a result, exhibition set-ups dialogue with their heritage (the white-cube, the wunderkammer), incorporate strategies borrowed from other fields in the distribution business (the shop, the vending machine) and employ various penetration methods (installation, occupation, infiltration). Meanwhile, the last decade has seen the rise to prominence of the curator, who takes an ever more active (and playful) role in determining how we engage with art. Whether they obscure or activate the intention of the artist, their curatorial strategies have a huge effect on how we perceive art, and give it value. However, 'impactful' does not always translate into 'meaningful', and we often wonder how much control and understanding curators (and artist-curators) have over the environments they set-up, and whether those environments actually do the work a favor.

During this workshop, the students will investigate, separately, two of the exhibition formats they will encounter in their career: the group show, and the solo show.

No longer a second choice, the group show – when done well – can lend itself to 'creating' something that is more than the simple addition of unrelated parts. It can define the contours of a new genre (like Germano Celan's Arte Povera show, and closer to us, the YBA's Sensation show), revisit and modernize an old one (Les Magiciens de la Terre) or become a tool to research an idea (Nul si découvert). The challenges facing collective projects have to do with working from a given (in this case, a diverse group of makers) and reconciling various artistic ambitions under a single umbrella. Group shows are also human adventures: their success hangs on our ability to work together towards different goals.

The solo show, on the other hand, presumably lets the artist have total control of how, what, and where: there is more freedom there. The challenges are also different, and have to do with putting out something that is 'proportioned' to your intentions, and manufacturing an experience from the few constraints that do exist (the space where you exhibit).

The students will start working in groups of two: they will plan and design solo exhibitions in two adjoining rooms of the same museum/gallery/alternative space. After their projects have been presented and discussed, they will then be asked to work in groups of eight (half the total number of students) to conceive, design and explain two group shows.

In both cases, we will look at how the students' projects articulate their conceptual allegiance to art, fashion, design or the applied, and what mediation strategy they use to put their message across.

Three guest curators will come during the week to attend the de-briefing and discussion sessions.

SELECTION PROCEDURE

There is no formal selection procedure, but students who want to participate need to have a finished body of work/installation project etc. that will serve as 'material' for the curatorial research.

TIMING

Week van 24 maart 2014

STUDIEMATERIAAL

Sketchbooks, architectural modeling material (board, adhesive, cutters, rulers etc.), camera, computer, a selection of own work.

STUDIEKOSTEN

/

ONDERWIJSTALEN

English

EVALUATIEMETHODE

Active participation / commitment to own goals

EVALUATIEMOMENT

Permanent evaluation

MAX. AANTAL STUDENTEN

16

LOCATIE

Sint Lucas Antwerpen, atelier juweelontwerp

CONTACT

ben@hartlandvilla.com
hilde.dedecker.1@kdg.be

11 — De perfectie imperfectie

Erik Kessels (KesselsKramer)

INHOUD

Erik Kessels combineert vele disciplines en laat zich overal door inspireren. Hij is medeoprichter van het eigenzinnige reclamebureau KesselsKramer, maar ook grafisch ontwerper, curator en gepassioneerd fotoverzamelaar. Hoe bepaal je wat belangrijk is in de eindeloze beeldenstroom die op je afkomt? Erik Kessels redigeert, combineert en haalt zo verhalen boven die voor anderen verborgen blijven. In zijn reclames wil hij mensen prikkelen in plaats van ze een schijnwereld voor te houden. Voor Kessels is het heel belangrijk om te blijven kijken en vraagtekens te zetten bij wat je ziet. 'Kijken is iets anders dan consumeren,' zegt Kessels. 'Mensen laten beelden langs glijden, ze kijken niet meer.'

De masterclass 'De perfecte imperfectie' heeft een focus op het feit dat er tegenwoordig vaak naar perfectie gestreefd wordt. Perfectie in beeld, design en uitvoering in vrijwel alle creatieve vakken. Het maken van bewuste fouten in het creatieve proces wordt daarom steeds belangrijker. Hierdoor kan dit proces een interessante wending krijgen en het werk zich onderscheiden.

www.kesselskramerpublishing.com

TIMING

Week van 24 maart 2014

STUDIEMATERIAAL

/

STUDIEKOSTEN

/

ONDERWIJSTALEN

Nederlands en/of Engels

EVALUATIEMETHODE

Active participation

EVALUATIEMOMENT

Permanent evaluation

MAX. AANTAL STUDENTEN

16

LOCATIE

Sint Lucas Antwerpen, campus Sint Lucas

CONTACT

charlie@kesselskramer.nl

hugo.puttaert@kdg.be

---

12 — Patterns of Alteration

Lionel Devlieger (Rotor)

INHOUD

'...it is characteristic of matter to suffer action, i.e. to be moved; but to move, i.e. to act, belongs to a different power.' (Aristotle, *On Generation and Corruption*, 335a30-33)

According to ancient philosophy, the sublunar material world is by definition transient: it is subjected to an everlasting cycle of generation and corruption. Bricks become brittle after a while, wood rots away, metals corrode, carpet wear out, fur coats lose their hair, enamels get cracked, etc. Bodies are made out of dust and 'to dust they shall return'. At the opposite of organic processes of growth that tend to assemble things and generate order stand processes of physical decay that bring about disorder.

This masterclass is an enquiry into time-based processes of material alteration. We will explore the limits one can push visual media to represent processes of material change. The focus does not so much go to the 'passing away' of physical objects, their falling into disrepair or ruin, but to the very first signs and traces of alteration and what they tell us about the nature of the material that is acted upon, the different agents that act upon it (chemicals in the atmosphere, micro-organisms, people, animals, the climate, ...) and what the traces or indexes tell about that interaction.

The exercise has a triple goal:

1. to familiarize students with materials and with general purpose literature on materials technology and on specific alteration processes (i.e. tribology – the science of machine part vibrations –, corrosion of metals, the alteration processes in reinforced concrete, alteration of pigments, geological processes, etc.);
2. to familiarize students with a specific kind of field work akin to archaeological / anthropological observation, and thus to sharpen their observational skills;
3. to familiarize students with the representational tools commonly used in these disciplines.

Students will choose their own field of inquiry and the corresponding locations to work on (ex. roads, domestic interiors, natural landscapes). They will do observational fieldwork through the use of photography, sketching... to identify interesting cases of material alteration and will identify common patterns among these cases. Next they will study some of the available literature (books on materials technology, on wear, weathering, corrosion...) to identify processes at work and their causes. Finally, the participants to the class will be asked to produce a presentation proposal that summarizes the collected evidence and intelligence about the observed phenomenon. This will be a combination of an image (produced through photography, manipulated photography, painting, sketching, collage...) and a text.

About Rotor

Founded in 2005, Rotor is a collective of people with a common interest in the material flows in industry and construction.

On a practical level, Rotor handles the conception and realization of design and architectural projects. On a theoretical level, Rotor develops critical positions on design, material resources, and waste through research, exhibitions, writings and conferences.

At the moment we're expanding Opalis, an online inventory of the professional practices in salvaged building materials; we are making preparations for the next Oslo Architecture Triennale that we will be curating, and we are designing the new headquarters of the MAD in Brussels.

www.rotordb.org

TIMING

Week van 17 maart 2014

STUDIEMATERIAAL

Camera, sketchbooks, books, computer, etc.

STUDIEKOSTEN

Between 40 and 120 €, depending on the choices you make

ONDERWIJSTALEN

Dutch and/or English

EVALUATIEMETHODE

The students will be evaluated on their continuous contributions to the seminar-sessions and on their final presentation at the end of the masterclass

EVALUATIEMOMENT

Permanent evaluation + at the end of the masterclass

MAX. AANTAL STUDENTEN

15

LOCATIE

Students are invited to select a location themselves for their fieldwork. But they will regularly report at Sint Lucas Antwerpen (campus Congres) during the course of the masterclass.

CONTACT

lionel.devlieger@rotordb.org
wouter.davidts@kdg.be

13 — In and out of Context (Sarasota, Florida)

Kurt Vanbelleghem & Petra Van Brabandt (SLA)

This MC requires a selection. Submit your motivation and portfolio by email to the docent before 12 September 2013.

INHOUD

(6 credits)

Focused on developing methods for understanding the complexity of the environments that surround us and are created by us, this master class will examine sites beyond their visual and aesthetic qualities and investigate the multiplicity of contexts that create a site. As well in Antwerp, Belgium as in Sarasota, Florida, a site will be chosen by the project leaders, and will not be revealed to the students until the beginning of the workshop. The site will be chosen on the basis of interesting and stimulating features relevant to the local community. The idea of the workshop is also to get the acceptance and participation of the local people – as much as possible.

Composed of two one week workshops in each city, this master class will put students from different cultures together into working groups. From each participating college (Royal Academy of Fine Arts Antwerp; St Lucas College of Art & Design Antwerp; Aalto University Helsinki; Ringling College of Art & Design, Sarasota, Florida) two students will be selected to participate, resulting in 8 students in total.

This mixing of nationalities will illustrate how our cultural backgrounds influence our way of seeing and understanding locations. There will be two groups of each time 4 students for each city, made up of one student from each school. Each school independently selects its own two students. These groups will be given the task to research the given site, with methodologies of their own choosing, to investigate the essential features of the site: visual, mental, cultural, among others. From this research they will create a comprehensive outcome (map, diagram, outline, representation, blueprint) based on multi-sensorial reactions. This will culminate in a proposal for an artwork for this site that will be realized as a physical or virtual work. This assignment can be created in any medium, plans, sketches, photos etc. The assignment must be created as a collaborative work.

Selection procedure: 2 students from the Royal Academy and 2 students from Sint Lucas can participate. The selection is based on a short motivation letter, a portfolio and a short interview. Interest in site-specific art & design and the role of social contexts is vital. Please explain in your motivation letter why you are interested in this project-based experience and how this can be related to your own work.

Send your motivation letter and digital portfolio to kurt.vanbelleghem@kdg.be. Deadline September 12, 2013.

TIMING

1-10 November 2013 (Sarasota) & 1-10 March 2014 (Antwerp)
Dates still need to be confirmed

STUDIEMATERIAAL

/

STUDIEKOSTEN

Travelling expenses and accommodation, local transportation and per diem costs in Sarasota, Florida, will be paid by SLA and KASKA. International passport is necessary.

ONDERWIJSTALEN

English

EVALUATIEMETHODE

Process evaluation

EVALUATIEMOMENT

Permanent during master class

MAX. AANTAL STUDENTEN

4 students in total can participate - 2 students from the Royal Academy and 2 students from Sint Lucas. They will be joined by 4 students from Ringling College Sarasota en two students from Aalto University, Helsinki

LOCATIE

Sarasota Florida & Antwerp, Belgium

CONTACT

kurt.vanbelleghem@kdg.be

---

14 — The Art of Re-enactment

Stefan Wouters (KASKA)

INHOUD

Deze masterclass zoomt in op de mogelijkheden en de beperkingen die zich voordoen bij het uitvoeren van een historische performance. Sinds het begin van de 21ste eeuw zijn 're-enactments' veelvuldig toegepast als een methode om kunsthistorisch onderzoek te verrichten. Bekende recente voorbeelden van een dergelijke praktijk zijn: Marina Abramovics *Seven Easy Pieces* (2005) in het Guggenheim Museum te New York, en de serie *A Short History of Performance* (2002) in de Whitechapel Gallery te London. Deze masterclass wil een ander soort kennis verwerven dan die welke we opdoen na het lezen of aanschouwen van beeldmateriaal van een performance, namelijk kennis die gestoeld is op het eigen ervaren. De interactie met het verleden transformeert onze ervaringshorizont en leert ons tegelijkertijd meer over het oorspronkelijke werk. De keuze voor de re-enactment wordt gebaseerd op de competenties en artistieke achtergrond van de ingeschreven studenten. Dit schept de mogelijkheid om hun vaardigheden concreet te vertalen naar een 'andere' discipline.

Tijdens de masterclass zullen we ook aandacht besteden aan identiteit, authenticiteit en de invloed van het documenteren op de geschiedenis van de performance kunst. De student die zich opstelt als een 'action-researcher' zal geconfronteerd worden met het spanningsveld tussen reconstructie, eigen invulling, aanpassing, citaat, vervormingen en de betekenis van dergelijke ingrepen op de geschiedenis van de historische performance. De re-enactment zal ook getoond worden op het performance festival georganiseerd door KASKA (18-19/12/2013).

This master class will explore the possibilities and the limits of restaging a work of performance art. Since the beginning of the 21th century re-enactments have increasingly been employed as a method of art-historical research. They can also be seen as an art form in their own right. Well publicized recent examples include Marina Abramovic's *Seven Easy Pieces* (2005) at the Guggenheim Museum in New York, and the series *A Short History of Performance* (2002) at the Whitechapel Gallery, London. In contrast to the theoretical awareness we acquire after a performance act, through reading or viewing documentary photographs and videos, a re-enactment aims to provide a different type of knowledge, by making it possible to encounter the performance directly ourselves. This is an interaction with history that transforms our experience and our understanding of the original piece of art. The choice of our re-enactment will largely depend on the specific artistic backgrounds and competences of each student. This will allow them to apply their artistic skills to the realm of performance art.

We will also focus on issues of artist identity, authenticity, and the shaping of a performance history through documentary activity. The student, who functions as an 'action-researcher', will be confronted with questions such as the differences between reconstruction, reinvention, adaptation, citation and amplification and what these strategies that recover past performances signify.

The re-enactment will also be shown during the performance festival held by KASKA (18-19/12/2013).

TIMING

Week van 9 december 2013 en week van 16 december 2013

STUDIEMATERIAAL

Documentatie en studiemateriaal wordt digitaal aangereikt.

STUDIEKOSTEN

Productiekosten van eigen werk/ project

ONDERWIJSTALEN

Nederlands/Engels

EVALUATIEMETHODE

Participatie en uitvoering

EVALUATIEMOMENT

Permanente evaluatie & op het einde van de masterclass

MAX. AANTAL STUDENTEN

15

LOCATIE

Atelier KASKA

CONTACT

stefan.wouters1@gmail.com

(<https://sites.google.com/site/belgiumishappening/>)

15 — Serendipiteit versus ambacht: experimenteren met soepele materialen

Anita Evenepoel (KASKA)

INHOUD

Deze masterclass gaat over de omgang met materialen of materiaalbewustzijn en het belang van het maken. Het idee van een werk is geen werk op zich. Het virtuele is een slechte vervanger van tactiele ervaring. In onze maatschappij is een scheiding ontstaan tussen hand en hoofd, ook een sociale scheiding, onterecht.

We gaan experimenteren met nieuwe soepele materialen. We onderzoeken de rol van het toeval, bij middel van experimenteren met onbekende materialen. Nieuwe materialen vereisen andere technieken en leiden ons tot andere vormen. Daarvoor moeten we openstaan, iets op een andere manier durven aanpakken, serendipiteit (toeval) toelaten, opnieuw proberen en een selectie maken en zo vaardigheid ontwikkelen. Deze zoektocht kan losstaande ideeën opleveren of kan geïntegreerd worden in een eigen parcours. We werken ruimtelijk, we vertrekken allemaal van nul, noch de materialen, noch de technieken zijn gekend. De overvloedige voorraad materialen, aanwezig in het atelier van de docent, zet aan tot experimenteren. Studenten uit verschillende disciplines graag, om verschillende invalshoeken te belichten.

This master class is about the use of materials, getting aware of different materials and the power of making. An idea is not a(n) (art)work. The virtual image is a bad replacement for the tactile experience. In our society the head and the hands have been separated, socially too. This is not right.

We are going to experiment with new soft materials. We will investigate what serendipity does to our experiment with these unknown materials. Other materials require other techniques. They will lead us to other shapes. We have to open our minds, we have to dare going into new directions, to admit 'serendipity', to try again, to make a selection. In this way we will develop new skills. This research period can result in separate ideas or can become a part of our own traject. We will work three-dimensional. We all start from scratch. Most of the materials and the techniques are not known. The piles of materials will invite us to experiment. We will work in my studio.

Students from different disciplines are welcome.

AANBEVOLEN LITERATUUR

Lees vooraf van de socioloog Richard Sennett, *De ambachtsman. De mens als maker*, Meulenhoff, 2008. Sennett belicht het vakmanschap doorheen de geschiedenis en gaat in op de veelzijdige toepassing ervan. Hij doceert in Londen en New York. Een lichter boek, verrassend en aansluitend op het vorige: Malcolm Gladwell, *Uitblinkers. Waarom sommige mensen succes hebben en anderen niet*, Contact, 2009. Gladwell is medewerker bij The New Yorker.

Het Victoria & Albert Museum in Londen heeft in september 2011 een tentoonstelling gewijd aan 'The power of making'. Er zijn nog video's en teksten te bekijken op www.vam.ac.uk.

RECOMMENDED

Richard Sennett, *The craftsman*, 2008. Sennett is a sociologist, who taught about crafts in history.

More easy to read is Malcolm Gladwell, *Outliers. The story of success*, 2008. It handles the question why some people are successful and others not. Gladwell works at The New Yorker.

The Victoria and Albert Museum in London had an exhibition at the end of 2011, 'The power of making'. You still can see some video's on www.vam.ac.uk.

TIMING

Week van 4 november 2013

STUDIEMATERIAAL

Schrijfgerei, scharen, nietjes, tape, heteluchtpistool, oud strijkijzer, vormen die als mal kunnen dienen. Schuimen en nonwovens zijn overvloedig voorhanden.

STUDIEKOSTEN

Vervoerkosten binnen de stad (eventueel)

ONDERWIJSTALEN

Nederlands/Engels

EVALUATIEMETHODE

Permanente evaluatie

EVALUATIEMOMENT

Permanente evaluatie

MAX. AANTAL STUDENTEN

16

LOCATIE

Atelier van de docente, Marialei 25, 2018 Antwerpen

CONTACT

anita.evenepoel@artesis.be

16 — De sokkel van Teniers

Athar Jaber (KASKA)

MC na selectie. Motivatie en portfolio per e-mail indienen bij de docent voor 12 september 2013.

INHOUD

Studenten worden in deze masterclass begeleid om een werk te creëren voor de sokkel in de voortuin van de Academie. Op deze lege sokkel stond in het verleden het beeld van David Teniers, stichter van de Academie. Aan de hand van een theoretisch analyse van het fenomeen 'sokkel' in de hedendaagse kunst moeten de studenten individueel een aantal projecten voorstellen om op de sokkel uit te voeren. In samenwerking met de groep en de docent wordt per student een voorstel uitgekozen. De uiteindelijke werken worden in het tweede semester uitgevoerd en gepresenteerd in een reeks solotentoonstellingen. De affiches voor de tentoonstellingen worden deels door de studenten zelf ontworpen.

In this master class students will have a chance to make a work for the empty plinth in the garden at the main entrance of the academy. The original function of the plinth was to carry the statue of David Teniers, founder of the academy.

During the first semester students will individually think of and propose works to present on the plinth. Following a discussion of the proposals within the group one will be selected from each student.

The second semester will be dedicated to create the chosen works and present them on/around the plinth in a serie of exhibitions.

The posters for the exhibitions will partly be designed by the students themselves.

TIMING

Semester 1 (gezamenlijke momenten) + semester 2 (uitwerking van individueel project – deze eigen werkperiode is in overleg met de docent te bepalen)

STUDIEMATERIAAL

De nodige literatuur zal door de docent zelf aangereikt worden
Lessen/bijeenkomsten van zowel theoretische als praktische aard (2 uur per samenkomst)
Uitstappen naar Middelheimmuseum e.a.
Uitvoeren van eigen werk

STUDIEKOSTEN

Het materiaal voor het realiseren van de voorgestelde projecten
Eventueel vervoerkosten binnen de stad

ONDERWIJSTALEN

Nederlands/Engels

EVALUATIEMETHODE

Permanente evaluatie aan de hand van het voorbereidend onderzoek en van het uitgevoerde werk

EVALUATIEMOMENT

Permanent

MAX. AANTAL STUDENTEN

8

LOCATIE

Koninklijke Academie

CONTACT

athar.jaber@artesis.be

(<https://www.facebook.com/DeSokkelVanTeniers>)

---

17 — Strategies of Removing and Recycling

Els Van den Meersch (KASKA)

INHOUD

Deze masterclass legt via een beeldende insteek nadruk op strategieën van censuur. Vanuit deze optiek kan de maatschappelijke visuele context beschouwd worden als een scene. Een platform met mogelijkheid tot het schikken, herschikken, verwijderen of net highlighten van een aantal ideologieën die een gangbaar beleid kunnen ondersteunen. Hoe kan (historisch) beeldmateriaal gerecycleerd worden? Op welke manier kan architectuur de inzet worden van een geraffineerd spel van propaganda? Deze masterclass wil verschillende situaties en interpretaties analyseren aan de hand van beeldende kunst. De nadruk ligt op fotografie, film, video en architectuur. Fotografie is een machtig instrument dat zich al dan niet tegen zichzelf kan keren. Beelden, gaande van kunst tot 'clandestien' fotomateriaal, kunnen onderhevig zijn aan contextverschuivingen, kunnen inzetbaar zijn of evengoed aan de aandacht onttrokken worden.

Deze masterclass wil een waaijer aanbieden van invalshoeken die ook de overlappingen die ontstaan tussen beeldcategorieën en de overeenkomsten die zich voordoen tussen uiteenlopende regio's benadrukt.

Verscheidene kunstenaars, films, teksten/boeken en interviews komen aan bod. Een bespreking van het eigen beeldende researchwerk wordt ingebouwd.

Zowel personen uit de beeldende kunst als uit de journalistieke en theoretische wereld worden aangesproken voor bezoek en/of screening.

This master class puts, through a visual approach, focus on strategies of censorship. From this perspective, the social context can be considered as a visual scene. A platform with the ability to arrange, rearrange, delete, or just highlight a number of ideologies that support a specific policy. How can (historical) material be recycled? How can architecture be used in a sophisticated game of propaganda? This master class will analyze different situations and interpretations on the basis of art. The emphasis is on photography, film, video and architecture.

Photography is a powerful tool that may or may not turn against itself. Images, ranging from art to 'clandestine' photographs, may be subject to context shifts. They can be deployed but can also be extracted to the attention. This master class will offer a range of perspectives that also highlights the overlaps that occur between image categories and the similarities that occur between different regions.

Several artists, films, texts / books and interviews are discussed. A short own visual research is expected.

TIMING

Week van 9 december 2013 en van 16 december 2013

STUDIEMATERIAAL

Reader, internet (bibliografie en filmografie wordt aangeboden), productiemateriaal (fotomateriaal, videomateriaal, geluidsopnamemateriaal), presentatiemateriaal

STUDIEKOSTEN

Productiekosten eigen onderzoeksproject
Eventueel bezoek archieven FOMU

ONDERWIJSTALEN

Nederlands/Engels

EVALUATIEMETHODE

Opvolging engagement, bijdrage in- en output

EVALUATIEMOMENT

Permanente evaluatie

MAX. AANTAL STUDENTEN

16

LOCATIE

KASKA en eventueel FOMU

CONTACT

elsvdm@hotmail.com

18 — Er bestaan literaire werken die leesbaar zijn en iets zeggen over kunst en hoe kunst gemaakt wordt of ontstaat

Hans Theys (KASKA)

INHOUD

De aandacht in deze masterclass gaat naar fragmenten uit het werk van Louis Paul Boon, Homerus, Proust, Kafka, Nabokov, Gogol, Borges, Kundera, W.G. Sebald en andere auteurs die boeken hebben geschreven die berichten over het artistieke proces (in de eerste plaats het schrijven zelf, natuurlijk) en zo direct in verband gebracht kunnen worden met de manier waarop ook plastische kunst tot stand komt en bepaalde inhouden kan genereren bij de toeschouwer.

De student wordt uitgenodigd korte passages te lezen en daarover mondeling en/of schriftelijk te berichten tijdens het seminarie. De beoordeling gebeurt op basis van de bijdrage van de student aan het seminarie.

This master class is dedicated to fragments of the works of Louis Paul Boon, Homeros, Proust, Kafka, Nabokov, Gogol, Borges, Kundera, W.G. Sebald and other authors who have written books which seem to relate about the artistic process (first of all writing itself, of course) and thus also to the way visual arts come into being and can generate images, feelings, thoughts or stories in the heads of the readers or beholders.

The student is invited to read short passages and to write and/or speak about it during the master class. The student is evaluated on the basis of his or hers contribution to the master class.

TIMING

Week van 9 december 2013 en van 16 december 2013

STUDIEMATERIAAL

Geleverde syllabus (aan te kopen bij Universitas)

STUDIEKOSTEN

Syllabus (in 2012: 7 euro)

ONDERWIJSTALEN

Nederlands/Engels

EVALUATIEMETHODE

Tijdens de masterclass, gebaseerd op mondelinge en schriftelijke bijdragen tijdens de masterclass

EVALUATIEMOMENT

Permanente evaluatie

MAX. AANTAL STUDENTEN

16

LOCATIE

Nog te bepalen, lokaal binnen KASKA

CONTACT

hans.theys@artesis.be

hans.theys@skynet.be

---

19 — App's concepts / branding in Motion

Janna Beck, Tarja Nieminen, Lode Coen, Steve Pille

INHOUD

This master class is about research in 'motion graphics'. The parameters of the research project focus on technical, content-wise and formal aspects of software branding, as well as the communication and the impact of it.

Today almost everyone has an Ipad or smartphone.

This new technology brings a lot of new opportunities for small unknown software and gaming companies and similar to the internet [r]evolution in the 90ties a lot of new companies are being established to make applications and games for these devices.

The workshop assignment

(to be undertaken in small groups consisting of 2 up to 4 people)

1. **Create a concept/an idea** for a any kind of software or gaming company which you would like to found/establish.
2. **In the group, work on the mission**, philosophy of the software/gaming company concerned. Decide on which type of production you want the company to work on. Content-wise and production-wise, your software company will deal with a certain target-group. Think about the goals and objectives of the production activity in terms of communication – production should, content-wise, deal with issues of relevance in contemporary society, to radar or mirror social, political, cultural etc. issues which have a meaning to your generation.
3. **Background research / Benchmarking**: in groups, look at the websites of existing software and gaming companies, in order to find out their philosophy/mission/statement/field of production/scope of activity etc. Look as well at their visual (graphic) identities in relation to the field/nature of production.
4. **In the groups, start creating an idea/a concept/a content/a story board** for a motion media piece, a short cinematic advertisement introducing your new software/gaming company in a compressed and intriguing manner.
Tarja Nieminen, lecturer Visual Communication, Aalto University
Lode Coen, lecturer Multimedia, Sint Lucas Antwerpen
Janna Beck, lecturer Multimedia, Academie voor Schone Kunsten Antwerpen
Steve Pille, Lecturer Multimedia, Academie voor Schone Kunsten Antwerpen

TIMING

Week van 17 maart 2014

STUDIEMATERIAAL

Prior knowledge of and skills in certain motion graphics software is a prerequisite (Adobe Flash, After Effects, Final Cut, iMovie, Audacity, GarageBand, etc.). The prerequisite skills don't need to cover all the available software, just enough to be able to create a short clip of motion graphics.

STUDIEKOSTEN

/

ONDERWIJSTALEN

English

EVALUATIEMETHODE

Process evaluation
Media piece/result

EVALUATIEMOMENT

Permanent evaluation

MAX. AANTAL STUDENTEN

15

LOCATIE

KASKA, lokalen Keizerstraat 14, 2000 Antwerpen

CONTACT

janna.beck@artesis.be
Janna.beck@telenet.be

---

20 — Into the Wild

Nadia Naveau (KASKA)

This MC requires a selection. Submit your motivation and portfolio by email to the docent before 12 September 2013.

INHOUD

'Into the Wild' is een 8-daags project in Le Foret De Tronçais, in Auvergne, Frankrijk.

Het voornaamste gedeelte van de masterclass speelt zich af in de natuur, in het historisch landschap van Pays de Tronçais, het grootste eikenwoud van West-Europa. Naast het werken in de openlucht bestaat de mogelijkheid om op verschillende locaties te werken, waaronder een voormalig historisch pand, een beschermde site, waar de eerste metallisatie van o.a. de Eiffeltoren plaatsvond en de bijbehorende leegstaande fabriek. Door zijn ligging onder het Centrale Massief en de vele meren, was dit de ideale plaats voor de metallisatie in de 19de eeuw.

Nu is het een geliefde plaats voor natuurliefhebbers, archeologen, historici en kunstenaars.

Net als de voorgaande masterclass, Master-Maquette, wordt de nadruk gelegd op het proces van een kunstwerk, eerder dan het afgewerkte resultaat. Het streven naar een absoluut eindproduct staat niet voorop, waardoor er experimenteler met het werk wordt omgesprongen en ook andere media dan de eigen discipline worden onderzocht.

Om deze reden valt dit project ook samen met dat van Nick Andrews, 'Driven to Draw' (zie masterclass Nick Andrews), die zich meer zal toeleggen op het tekenen. Verwacht wordt dan ook van de geselecteerde master dat hij inleving en inzicht met andere masters en disciplines vergaart.

Atelierbezoeken aan plaatselijke kunstenaars staan op het programma alsook een bezoek aan de Artist-in-Residence gelegenheid in Clermont-Ferrand.

Het resultaat van een week intens werk, individueel of in samenwerking, mondt uit in een tentoonstelling op diverse locaties, waaronder het bos, Domaine M (een locatie met artists in residence), Maison Art & Design (galerij) of de historisch site van Saint-Bonnet-Tronçais.

'Into the Wild' is an 8-day project in le Foret De Tronçais, Auvergne, France.

The most significant part of the project will be outdoors, in the forest. In the historical countryside of Tronçais, the largest oak-forest of Western-Europe. Apart from the forest there are several different locations to work in. For example the historical site where the metallization of the Eiffel-tower took place or the deserted factory. Due to its geographical position of the Central Massive and lakes it was a perfect place to start metallization in the 19th century.

Now it is a much admired area for nature lovers, archeologist, historians & artists, situated only 3,5 hours from Paris and only 1 hour from Clermont-Ferrand.

As Master-Maquette, a previous master class, the importance of the proces of the artwork is always examined. The aim for a definite final product is not a priority, which make the students drawn to a more experimental approach or even try to realise work with different media.

For this reason, the master class will overlap the class 'Driven to Draw' by Nick Andrews, which will be mostly focused on drawing. (see master class Nick Andrews). Empathy and open mind with other disciplines is expected an encouraged.

Visits to artists studio's will take place in this week as well as a trip to Clermont-Ferrand (Artist-in-Residence).

The result of an intens weeks work, individual or in cooperation, will lead to a final presentation on several locations: the forest, Domaine M (an artist in residence project), Maison Art & Design (gallery) or the historical site of Saint-Bonnet-Tronçais.

TIMING

Week van 24 maart 2014

STUDIEMATERIAAL

/

STUDIEKOSTEN

Slaapgelegenheid, eten, vervoer +/- 120 €/week

ONDERWIJSTALEN

Nederlands/Engels

EVALUATIEMETHODE

Permanente evaluatie

EVALUATIEMOMENT

Permanente evaluatie

MAX. AANTAL STUDENTEN

12

LOCATIE

Saint-Bonnet-Tronçais, Auvergne, Frankrijk

3,5 u van de hoofdstad Parijs en 1 u van Clermont-Ferrand gelegen

Slaapgelegenheid in een gîte in le Foret de Tronçais

CONTACT

nadianaveau75@hotmail.com

21 — Driven to Draw

Nick Andrews (KASKA)

This MC requires a selection. Submit your motivation and portfolio by email to the docent before 12 September 2013.

INHOUD

'Driven to Draw' (gedreven door tekenen) is een 8-daagse project in Le Fôret de Tronçais, Auvergne, Frankrijk.

Het voornaamste gedeelte van de masterclass situeert zich in het historisch landschap van pays de Tronçais (Allier). De vroegere Bourbonnaise adel regeerde hier en bracht talrijke koningen voort.

Ook ontstond hier de eerste 19de-eeuwse industrialisatie. Door zijn ligging onder het Centrale Massief en de vele meren was deze plaats ideaal voor de metallisatie. Ingenieur Eiffel werkte hier nauw samen aan diverse projecten.

Nu is het een geliefde plek voor natuurliefhebbers, archeologen, historici en kunstenaars. Ze is maar 3,5 uur van de hoofdstad Parijs en 1 uur van Clermont-Ferrand gelegen.

Met 'Driven to Draw' wordt de nadruk gelegd op het tekenen, de eerste dimensie. Werking gebeurt thematisch vanuit primaire materialen en dragers. We gaan analytisch, intuïtief, expressief & creatief onderzoek doen naar diverse onderwerpen die de streek te bieden heeft en reflecteren bij de uitbundigheid van natuurlijke elementen, het culturele erfgoed, de historische industrie, de lucht en de diverse meren, enz.

We verwijzen hierbij naar kunsthistorische elementen, zoals de school van Barbizon, William Turner & John Constable, The Seven, Vlaamse expressionisme, Graham Sutherland, Georgia O'Keefe, e.a.

Wij zullen ook ateliers bezoeken van plaatselijke kunstenaars en artists-in-residence in Cerilly en in Clermont-Ferrand.

Verwacht wordt ook van de geselecteerde deelnemer dat hij zich kan inleven in andere disciplines en er inzicht in vergaart.

De masterclass valt ook om deze reden samen met Nadia Naveaus masterclass 'Into the Wild'.

Het resultaat van een week creatief en intens onderzoek mondt uit in een tentoonstelling bij Domaine M (culturele ontmoetingsplaats met Artists-en-Residence te Cerilly).

'Driven to draw' is an 8-day project in the forest of Tronçais, Auvergne, Fr. The main part of the master class situates itself in the historical countryside of Tronçais, that used to be governed by the Bourbons, once a major influential family of France, derived from Kings.

Also the first 19th century industrialization started here, with its geographical position of the Central Massive and lakes it was a perfect place to start metallization. The famous engineer Eiffel worked there on various projects.

Now it is a much admired area for nature lovers, archeologist, historians & artists, situated only 3,5 hours from Paris and only 1 hour from Clermont-Ferrand.

With 'Driven to draw' the basis is drawing, back to basics, the importance of the first dimension. We work with primary materials on diverse layers. We analyse our work analytical, intuitive, expressive & creative with the things that surrounds us like the nature, the heritage, the air and reflections by the lakes, the historical factory and also the elements that nature brings forth.

We combine this with an Art historian view, with the school of Barbizon, William Turner & John Constable, The Seven, The Flemish Expressionists, Graham Sutherland. We also have planned visits to local artists and artists-in-residence in Cerilly and Clermont-Ferrand.

We expect an open mind and empathy with other disciplines, for this reason the master class will coincide with Nadia Naveau's 'Into the Wild' master class.

The result of this creative and intense journey will mount to a final presentation at DOMAINE M (a cultural center for Arts in Cerilly, with artists-in-residence).

TIMING

Week van 24 maart 2014

STUDIEMATERIAAL

/

STUDIEKOSTEN

Slaapgelegenheid, eten, vlucht en vervoer +/- 120 euro/week

ONDERWIJSTALEN

Nederlands/Engels

EVALUATIEMETHODE

Permanente evaluatie

EVALUATIEMOMENT

Permanente evaluatie

MAX. AANTAL STUDENTEN

6

LOCATIE

Saint-Bonnet Tronçais, Allier, Auvergne, Frankrijk
Slaapgelegenheid in een gîte in le foret de Tronçais

CONTACT

nickandrews72@hotmail.com

22 — Rethinking the Landscape

Leon Vranken (KASKA)

INHOUD

In een klein en sterk verstedelijkt land als België groeit langzaamaan het waardebesef van het restlandschap. Deze masterclass wil dieper ingaan op een welbepaald type restlandschap en de mogelijkheid en noodzaak onderzoeken om er als kunstenaar in te grijpen. Ons werkterrein is de terril van de steenkoolmijn in Genk en zijn nabije omgeving.

In een eerste deel bekijken we de verschillende landschappen, de diverse verschijningsvormen van kunst in het landschap en het werken ter plaatse. Dit aan de hand van vijf theoretische lessen en gestaafd met veel beeldmateriaal. Na een bezoek van de locatie, wordt dit deel afgesloten met een aantal consultatiemomenten, waar in groep de verschillende mogelijkheden worden besproken.

Een tweede, praktisch deel vindt plaats op de mijnsite in Genk, waar we een week zullen verblijven om er de voorstellen die in het eerste deel van de masterclass gedaan werden uit te voeren. Onderdak en logistieke steun krijgen we van het FLACC, werkplaats voor beeldende kunstenaars (www.flacc.info). Deze masterclass sluiten we af met een presentatiemoment en/of een kleine publicatie.

This master class will focus on the value of the 'residual landscape' and will explore the possibility and necessity to intervene as an artist. We will work, as residents of the FLACC (www.flacc.info) for a week, on the mine site in Genk.

TIMING

Week van 17 maart 2014 en van 24 maart 2014

STUDIEMATERIAAL

Afhankelijk van het voorstel ter plaatse

STUDIEKOSTEN

Reis- en verblijfkosten

ONDERWIJSTALEN

Nederlands/Engels

EVALUATIEMETHODE

Evaluatie door middel van presentatie van het werk ter plaatse

EVALUATIEMOMENT

Aan het einde van de masterclass

MAX. AANTAL STUDENTEN

7

LOCATIE

FLACC Genk

CONTACT

leonvranken@hotmail.com

---

23 — How to be an Artist by Night

*Nico Dockx, Johan Pas (KASKA, SLA, M HKA, MAS, Europalia & AIR Antwerpen)
ism Raqs Media Collective & Sarai guests*

INHOUD

'Eyes hunger for light in the darkness, but make do with morsels. The night is a time of alterity and an arena for the unfolding of the things that can happen after the day's work is done. It brings blurs in its wake, lengthens shadows, thickens the illegibility of the world. Circadian rhythms trick the brain to take odd turns. Grey matter comes alive; dreams, desires and the body's fatigue conspire to create new worlds, and recycle a few old ones. The night is the time for the telling of stories, the playground of doubts and fears, a gymnasium for incomniacs and a school for auto-didacts. What can pupils learn while they dilate at night? What does it mean to be "an artist by night"?''

Raqs Media Collective is a group of 3 media practitioners – Jeebesh Bagchi, Monica Narula and Shuddhabrata Sengupta – based in New Delhi. They are best known for their contribution to contemporary art, and have presented work at most of the major international shows, from Documenta to Venice Biennale; but the collective is active in an unusually wide range of domains, and it is perhaps this breath that gives their work its originality and scope. They were also co-curators of Manifesta 7, The European Biennial of Contemporary Art. Raqs Media Collective was formed in 1992 after its three members graduated together from the prestigious Mass Communications Research Centre at the Jamia Milia Islamia university in Delhi. During the rest of the 1990s, Raqs made a number of strikingly original documentary films, including *In the Eye of the Fish* (1997), *Present Imperfect, Future Tense* (1999) and a thirteen-part television series, *Growing Up* (1995), which display many of the themes that the collective has continued to explore and develop in its subsequent work: the urban landscape and experience, the meaning and uses of media and technology, the nature of knowledge and what it means to learn, and the idea of creativity – which in their work becomes not only an artistic impulse but also a wider human faculty associated with the capacity of individuals and societies for imaginative and ethical innovation.

In 2001 Raqs Media Collective co-founded SARAI CSDS (Centre for the Study of Developing Societies). The word *sarai*, or *caravanseraï*, common to many Central Asian and Indian languages, refers to the shelters for travelers, sometimes large and extravagant, that traditionally dotted the cities and highways of that part of the world, facilitating travel and commerce but also enabling the exchange of stories and ideas. Serving the function, variously, of research centre, publishing house, cafe, conference centre, cinema, software laboratory and studio for digital art and design, SARAI is striking for its networked structure. Through its institutional partnerships, the research fellowships it provides each year, its residencies for visiting artists, researchers and programmers, multiple email lists, and many informal collaborations, SARAI has developed a large network that allows it to accumulate a vast range of knowledge and opinion from across the world and to make it available in many forms, places and languages. 'Cybermohalla', the network of media laboratories established by SARAI in slum areas of Delhi, has led to a particularly impressive collaboration between members of Sarai and groups of young writers, artists and thinkers from these areas; while collaborations with programmers have led to 'OPUS', an online experiment in artistic production inspired by the working practices of the free software movement.

The idea of this workshop will be to use the text 'How to be an artist at night' that Raqs Media Collective has contributed to the publication *Art School: Propositions for the 21st century* (MIT Press, 2009) for a series of conversations and presentations about the possible roles of being an artist together with some invited guests and master and alumni students from both art schools in Antwerpen.

TIMING

14-18 October 2013

STUDIEMATERIAAL

We will provide a reader and feedback

STUDIEKOSTEN

/

ONDERWIJSTALEN

English

EVALUATIEMETHODE

Active participation

EVALUATIEMOMENT

Permanent evaluation

MAX. AANTAL STUDENTEN

10

LOCATIE

> Sarai Reader 09: The Exhibition, An Extension

lecture (in collaboration with AIR Antwerpen)

This lecture – by well-known Indian artists Raqs Media Collective – will investigate the ways in which contemporary art, research and social engagement are intertwined in today's India. Simultaneously to this lecture, one residency by an Indian artist will take place at AIR Antwerpen, an international residency venue situated in the port of Antwerp.

16 or 18.10.2013 (tbc)

AIR Antwerpen

Sasmeesterwoning Royerssluis,

Oosterweelsesteenweg 3 – 2030 Antwerpen

> How to be an artist by night (a remix)

workshop (in collaboration with M HKA, KASKA, and Antwerpen Open)

This idea of the workshop will be to transform the text 'How to be an artist by night.' which Raqs Media Collective contributed to the publication 'Art School: Propositions for the 21st century.' (MIT Press 2009) for a series of conversations and presentations about the possible roles of being an artist together with some invited guests and master students and alumni of the Royal Academy of Fine Arts Antwerpen.

14-18.10.2013

M HKADEMY/ M HKA

Leuvenestraat 32 – 2000 Antwerpen

> Strikes at Time

video installation (in collaboration with MAS)

...

opening 19.10.2013

MAS (Museum aan de Stroom)

Hanzestedenplaats 1 – 2000 Antwerpen

CONTACT

nicodockx@yahoo.com

24 — Latent Encounters

Nico Dockx & Erik Hagoort (KASKA, in collaboration with Manifesta Biennial 10, Sint-Petersburg)

INHOUD

(6 credits)

This master class explores in a performative way the artistic potential of latency, regarding art practices of encounter. Encounter has become increasingly manifest in contemporary art since the beginning of the 1990s.

Relational art practices have sprung up world wide, from small scale intimate meetings to large scale community based art projects, from socially engaged collective actions to all kinds of participatory art events. These artistic manifestations of encounter also tend towards exposure. More and more they are expected to be intentional, communicable, connective, visible, manifest. Or so it seems... Are relational art practices too much focused on the actualization of encounter, leaving aside the artistic potential of encounter in its latency or even dormancy? This challenging question raised by the Dutch philosopher Ilse Bulhof for the catalogue of the Impossible Community project in Moscow in 2011, forms a possible starting point of our masterclass. This is not to negate the manifest, let alone to denounce the manifest. The latent and the manifest are bound together, one is connected to the other. We will explore the dynamics of the manifest and the latent, but especially developing curiosity for the latent, for what could be the other side of the spectrum in the alliance of art and encounter: pause and retreat, anticipation and withdrawal, detour and diversion. We can gather knowledge about and try out alternative ways of encounter and being together and also develop practices ourselves.

Along the road we will experience and try to come to terms with fundamental aspects of manifest as well as latent encounter, such as reciprocity and asymmetry, complementarity and singularity, accord and separation. These notions seem abstract, but they are rooted in everyday life experience and therefore intrinsically in art too. This masterclass isn't meant only for specialists in relational art practices: any student working in whatever discipline can participate as long as one is willing to develop a sensibility for, as it were, 'the other side of the moon'.

The masterclass is set up as a contribution to Manifesta10 which takes place in Sint-Petersburg in 2014. Since 2002, Manifesta has organized so-called Coffeekbreaks: a series of weekend gatherings, which allow for reflection on the ongoing Manifesta program and on the Manifesta concept at large. These Coffeekbreaks have taken the form of semi-public conferences, for the Manifesta team and invited experts. Our proposal is to develop a chain of 3 up to 5 'breaks' in the Manifesta program, additional or as alternative to these Coffeekbreaks. Whereas the Coffeekbreaks have become the manifest focal point of communication and connection between curators and artists from all over the world, the alternative 'breaks' (perhaps 'Teabreaks?') will function as small-scale performative explorations of what a break also can be: a pause, a stop, a retreat. The idea is that a few master classes will develop the program of these 'Teabreaks' in line with their intention to explore latency in encounter.

TIMING

Session 1: December 2013

Session 2: May 2014

Session 3: Summer 2014

Session 4: Winter 2014-2015

STUDIEMATERIAAL

We will provide a reader and feedback

STUDIEKOSTEN

In progress

ONDERWIJSTALEN

English

EVALUATIEMETHODE

Active participation

EVALUATIEMOMENT

Permanent evaluation

MAX. AANTAL STUDENTEN

8

LOCATIE

Sint-Petersburg + Antwerpen

CONTACT

nicodockx@yahoo.com

25 — Sketch the Sound

Erna Verlinden (KASKA)

INHOUD

In deze masterclass onderzoeken we de relatie tussen muziek en beeldende kunst en de wederzijdse invloed van een compositie in de beeldende kunst en een compositie in de muziek. We beperken ons niet tot studenten compositie (componeren). Ook voor masterstudenten klassiek en jazz staat deze masterclass open, waardoor er dankzij dit grotere spectrum aan muziekstijlen een gedifferentieerde artistieke uitwisseling kan plaatsvinden.

Tijdens een introductievergadering maken de deelnemende masterstudenten kennis met elkaars artistieke discipline binnen de opleidingen Beeldende Kunst (BK) en Muziek en met het concept van elkaars masterproject. Daarna gaat elke student BK in artistieke dialoog met een student Muziek en omgekeerd en worden duo's gevormd. De studenten van beide opleidingen nemen contact op met hun partner en volgen elkaar tijdens de repetities en de beeldontwerpen. Ze houden een schets- en notitieboek (portfolio) bij van de verschillende onderzoeksfasen van het muzikaal en beeldend masterproject en van de wederzijdse beïnvloeding tijdens het scheppende (ook recreërende) werk. De studenten nemen ook foto's van het werkproces.

Uit deze openheid en uitwisseling ontstaat de mogelijkheid tot vermenging van artistieke en het creëren van een vrije visueel-auditieve, interdisciplinaire compositie of van een interdisciplinaire compositie met een thema. Studenten zijn vrij om Woord en Dans in hun concept te integreren.

Mogelijke thema's kunnen ontstaan uit concepten die inhoudelijk de verbinding tussen muziek en beeldende kunst weergeven: klankkleur, tonaliteit, ritmiek, dynamiek, textuur (monotonie, polyfonie), compositie, serialisme, improvisatie, minimalisme, toevalselement, experiment, stilte.

Met de hulp van ervaren docenten uit de Koninklijke Academie (KA) en het Koninklijk Conservatorium (KC), het bezoeken en bijwonen van voorstellingen en concerten worden de studenten zowel inhoudelijk als technisch ondersteund:

- Maandelijks vergaderingen met alle studenten en docenten voor de bespreking van de projectevolutie.
- Voor inhoudelijke begeleiding per duo contacteren de studenten regelmatig de begeleidende docenten en maken afspraken.

Aan het eind van dit interdisciplinair project is een publiek toonmoment voorzien in de vorm van een audiovisuele voorstelling. De studenten ontwerpen per duo een aankondiging en een uitnodiging voor deze publieke voorstelling.

Enkele voorbeelden uit de muziekgeschiedenis:

Eric Satie en Jean Cocteau: Ballet Parade.

Claude Debussy: beïnvloed door beeldend kunstenaars als Whistler, Claude Monet en Turner.

Steve Reich wiens muziek in verband is gebracht met beeldend kunstenaars als Soll Lewitt, Richard Serra en Bruce Nauman.

John Cage, als musicus met zijn toepassingen van klankkleur, ritme en het gebruik van andere voorwerpen om verschillende percussiegeluiden te produceren.

Mogelijke voorbeelden van samenwerkingsvormen voor het eindproject / recital:

- Visueel/auditief via een compositie (samenwerking componist en beeldend kunstenaar).
- Visuele improvisatie en jazzimprovisatie.
- Debussy als inspiratiebron voor hedendaagse beeldende kunst.
- Uitvoering van een sonate van C.P.E. Bach op moderne piano en piano-forte gelieerd aan twee tekeningen.
- Decorschilderij voor een scène uit een opera uit 1760 op Nederlandse tekst.
- Retoriek in de uitvoering en de beeldende kunst.
- Andere, te bespreken op basis van hierboven genoemde parameters en begrippen.

In this masterclass, we investigate the relationship between music and visual arts and the influence of a musical composition on a composition in the visual arts. We do not limit ourselves only to students of composition (composing). This masterclass is also open for masterstudents classical music and jazz. It is because of this larger spectrum of musical styles that a differentiated artistic exchange becomes possible.

During a period of 6 months the students visual arts and music discuss, per duo, their concept and exchange with each other their artistic vision towards an audio-visual creation. It is out of this intensive exchange that interdisciplinary creations may arise.

A final presentation of the projects will take place at the Royal Conservatory of Antwerp.

TIMING

1ste en 2de semester: lesuren volgens afspraken

STUDIEMATERIAAL (verplicht/aanbevolen)

Schetsboek, fototoestel, materialen eigen aan de discipline waarin de projecten worden gerealiseerd. Voorstellingen en relevante concerten bijwonen

LITERATUUR

- Kunstlicht, Wetenschappelijk Tijdschrift voor Beeldende Kunst, Beeldcultuur en architectuur, jaargang 33 – 2012, nr. 1, *Muziek/Music*.
- *Debussy, Music and the Arts*, tentoonstellingscatalogus Musée d'Orsay, 2012.
- *A House Full of Music, Strategies in Music and Art*, Institut Mathildenhöhe Darmstadt, 2012. Tentoonstelling met boekpublicatie ter viering van de 100-jarige geboortedag van John Cage. Zie www.mathildenhoehe.info/www/ausstellungen.html.
- Ray Kass, *Sight of Silence: John Cage's Complete Watercolors - accompanies the show, with essays and recollections that explore Cage's method of 'chance operations' as well as his writing, music, and theater*, University of Virginia Press; Har/DVD edition (July 26, 2011).
- Klankenbos, Musica, impulscentrum voor muziek, domein Dommelhof Neerpelt, www.musica.be; 2007.
- .peg bild.ton.maschine; On interfaces between visual art and music by Johannes Fricke-Waldthausen; sound/art in Künstlerhaus Bethanien Berlin, <http://artnews.org>; 2004.
- Douglas Kahn, *Noise Water Meat, A History of Sound in the Arts*, The MIT Press, Cambridge MA, 1999.
- Karin Von Mauer, *Vom Klang der Bilder, Die Musik in der Kunst des 20 Jahrhunderts*, Prestel, 1985.
- Wassily Kandinsky, *Über das Geistige in der Kunst: Insbesondere in der Malerei*, Benteli, 2004.
- John Cage, o.a. 'Music for Marcel Duchamp' en zijn compositie 4'33 naar de white paintings van Robert Rauschenberg.

STUDIEKOSTEN

Productiekosten, eigen vervoer

WERKWIJZE

De studentenduo's maken een plan: titel en korte tekst met omschrijving van de idee; beschrijving muziekstijl, visuele discipline, werktijden en afspraken, einddatum

ONDERWIJSTALEN

Nederlands. Engels indien anderstalige studenten deelnemen

26 — Expanded Drawing

Dan Perjovschi

DOCENTEN

Centrale coaches: Erna Verlinden KA, docente Beeldende Kunst, en Luc Van Hove KC, docent Compositie

In samenwerking met:

- docenten KC: Alain Craens, Wim Henderickx, docenten Compositie
  - docenten KA: volgens discipline van deelnemende studenten BK worden docenten KA door de centrale coaches uitgenodigd
- Artistieke planning en productie: Hans Dowit

EVALUATIEMETHODE

Permanente evaluatie en toonmoment

Voorstelling van de projecten in het Koninklijk Conservatorium; repetities en technische doorloop op vrijdag 25 april 2014; voorstellingen op zaterdag 26 en zondag 27 april 2014. Deadline voor scenisch/technisch concept: 31 maart 2014.

(Voorstel onder voorbehoud door H. Dowit)

EVALUATIEMOMENT

Permanente evaluatie

MAX. AANTAL STUDENTEN

6

LOCATIE

Koninklijk Conservatorium en Koninklijke Academie

CONTACT

erna.verlinden@artesis.be

INHOUD

Drawing as a research tool. Drawing your cultural, social and political context. From simple drawing to complex installation and back. Identify, analyze, represent.

15 students, 15 styles, 15 ideas, one project. Fanzine. Facebook.

www.perjovschi.ro

<https://www.facebook.com/perjovschi>

TIMING

Week van 9 december 2013

STUDIEMATERIAAL

A4 standard paper, notebooks, pens, markers, newspapers, Xerox copy machine

STUDIEKOSTEN

Close to none

ONDERWIJSTALEN

English

EVALUATIEMETHODE

One to one talks, common discussions

EVALUATIEMOMENT

Permanent

MAX. AANTAL STUDENTEN

Ideal 15

Max. 20

No selection procedure

LOCATIE

Sint Lucas Antwerpen (locatie nog te bepalen)

CONTACT

danperjovschi@gmail.com

Planning

	credits	selectie	week 9/12 periode	week 16/12 periode	week 06/01 periode
1 — Drawing in/as Contemporary Art <i>Van de Velde - Desmet</i>	3	nee			
2 — The (Un)Making of Phantoms <i>Gorus - Van Brabandt</i>	3	nee		•	
3 — (Pauze.) <i>Timmermans</i>	3	nee			
4 — Art as Generator for Change in Society <i>Dockx - Luyten (UCSIA)</i>	3	nee	afwijkende periode : 4 tot 8 november 2013		
5 — Pretty Instructions for Drawing Automation <i>Olivero</i>	3	nee		•	
6 — A Guinness Guide to Oysters <i>Vereecken</i>	3	nee	•		
7 — The Quantified Self: Visualizing our Life <i>De Bleser - Menschaert</i>	3	nee	•		
8 — Inviting Herman Van Rompuy <i>Day - Davidts</i>	3	nee			•
9 — Reinventing the Design Magazine <i>Van Nieuwenhuijzen</i>	3		•		
10 — Exhibitionism(s) <i>Lignel</i>	3	nee			
11 — De perfecte imperfectie <i>Kessels</i>	3	nee			
12 — Patterns of Alteration <i>Devlieger (Rotor)</i>	3	nee			
13 — In and Out of Context <i>Van Belleghem - Van Brabandt</i>	6	ja	afwijkende periode: 1 tot 10 november 2013 en 1 tot 10 maart 2014 o.v.		
14 — The Art of Re-Enactment <i>Wouters</i>	3	nee	•	•	
15 — Serendipiteit versus ambacht: experimenteren met soepele materialen <i>Evenepoel</i>	3	nee			afwijkende periode: week van 4 november 2013
16 — De sokkel van Teniers <i>Jaber</i>	3	ja			afwijkende periode: nog niet bepaald
17 — Strategies of Removing and Recycling <i>Van den Meersch</i>	3	nee	•	•	
18 — Er bestaan literaire werken die leesbaar zijn en iets zeggen over kunst en hoe kunst gemaakt wordt of ontstaat <i>Theys</i>		nee			afwijkende periode: week van 4 en 11 november 2013
19 — Application Concepts & Branding <i>Beck</i>	3	nee			
20 — Into the Wild <i>Naveau</i>	3	ja			
21 — Driven to Draw <i>Andrews</i>	3	ja			
22 — Rethinking the Landscape <i>Vranken</i>	3	nee			
23 — How to be an Artist by Night <i>Dockx - Pas</i>	3	nee			afwijkende periode: 14 tot 18 oktober 2013
24 — Late Encounters <i>Dockx - Hagoort</i>	6	nee			afwijkende periode: december 2013 - mei 2014 en zomer 2014
25 — Sketch the Sound <i>Verlinden</i>	3	nee			afwijkende periode: nog niet bepaald
26 — Expanded Drawing <i>Perjovschi</i>	3	nee	•		

week 13/01 periode	week 17/03 periode	week 24/03 periode
	•	
•		
	•	
		•
	•	•
	•	
		•
•		
	•	
		•
		•

Adressen

ATELIER ANITA EVENEPOEL
Marialei 25
B-2018 Antwerpen

LE FORET DE TRONÇAIS
Saint-Bonnet-Tronçais
Auvergne - Frankrijk

AIR ANTWERPEN
Sasmeesterwoning Royerssluis
Oosterweelsesteenweg 3
B-2030 Antwerpen

M HKA
Leuvenstraat 32
B-2000 Antwerpen

CINEMA ZUID
Lakenstraat 14
B-2000 Antwerpen

MAS
Hanzestedenplaats 1
B-2000 Antwerpen

DESINGEL
Internationale Kunstcampus
Desguinlei 25
B-2018 Antwerpen

RINGLING COLLEGE
OF ART & DESIGN
2700 North Tamiami Trail
Sarasota, Florida 34234-5895
Verenigde Staten

FLACC
André Dumontlaan 2
B-3600 Genk

SINT LUCAS ANTWERPEN
Campus Sint Lucas
Sint-Jozefstraat 35
B-2018 Antwerpen

FOTOMUSEUM
Waalsekaai 47
B-2000 Antwerpen

SINT LUCAS ANTWERPEN
Campus Congres
Kerkstraat 45
B-2060 Antwerpen

KONINKLIJKE ACADEMIE
VOOR SCHONE KUNSTEN
Mutsaardstraat 31
B-2000 Antwerpen

STUDIO BOY VERECKEN
Zelfbestuursstraat 7
B-1070 Brussel

KONINKLIJKE ACADEMIE
VOOR SCHONE KUNSTEN
Grafisch Ontwerp
Keizerstraat 14
B-2000 Antwerpen

UNIVERSITEIT ANTWERPEN
De Meerminne
Sint-Jacobsstraat 2
B-2000 Antwerpen

KONINKLIJK CONSERVATORIUM
Desguinlei 25
B-2018 Antwerpen

VZW RUIMTE MORGUEN
Waalse Kaai 21-22
B-2000 Antwerpen

